

7/7315

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

11 Ekim 2016

Sayı : 30824082-610 - 5839
Konu : İstanbul Milletvekili
Gülay YEDEKÇİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 09/08/2016 tarihli ve 43452547-120.07-49799 sayılı yazınız

İstanbul Milletvekili Gülay YEDEKÇİ'nin Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/7315 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ

Bakan

Ek:
Cevap Yazısı (4 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜLAY YEDEKÇİ'NİN
TBMM 7/7315 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Doğal SİT'lerin tamamen kaldırılması süreci 5 yıl önce Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Yasa Tasarısı ile başlamış, bu tasarı Milli Parkların, Tabiat Koruma Alanlarının ve diğer korunan alan statülerini yeniden tanımlayan, tanımlanan koruma statülerinin de profilini düşürecek bir tasarı olması nedeniyle doğal SİT alanlarına dair koruma statüleri de bu tasarıyla kaldırılmaktadır. Ancak, o tarihlerde başlayan Gezi Direnişi nedeniyle tasarı gündemden düşmüş ve bugüne kadar gelinen süreçte iktidar tasarinin peşini bırakmamıştır.

1. derecede doğal SİT alanlarının yapılaşmaya açılmasını, hazine ve orman arazilerinin satışını ve imar affını içeren yasa tasarısı doğanın geri dönülemez olarak yok edilmesi ve kaçak yapılaşmanın özendirilmesine neden olacaktır.

Rize'de SİT alanlarına karşı yapılan eylem ve Trabzon Uzungöl'de vatandaşların SİT alanı ihlali gerekçesiyle hapis cezasına çarptırılmasından sonra, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı SİT alanlarının kaldırılmasına yönelik bir çalışma başlattığı ve rapor hazırladığı bilinmektedir. SİT alanları ve doğal alanlar korunmalıdır. Ancak arazileri kamulaştırılan vatandaşlar mağdur edilmemeli, yaşadıkları bölgenin korunması ve kazanılmış haklarının geri verilmesi gereklidir. Mülki ve yerel idare; doğanın, kültürün, tarihin ve çevrenin korunması vatandaşlarımızın sağlıklı bir fiziksel çevrede yaşaması için çalışmalıdır.

Bu bağlamda;

- 1- Ülkemizde kaç tane doğal SİT alanı vardır ve hangi bölgelerdedir? Bu doğal SİT alanlarının kaç millik park, kaç şelale, kaç göl ve tabiat parkıdır?
- 2- Doğal SİT alanlarının yüzde kaç yapılaşmaya açılacaktır? Yapılaşmaya açıldıktan sonra yok olan doğal SİT alanını nasıl telafi etmeyi düşünüyorsunuz?
- 3- Doğal SİT alanlarının hangi özelliklerine göre değerlendireceksiniz?
- 4- Tasarı Türkiye'nin tarafı olduğu Birleşmiş Milletler (BM) anlaşmaları ve Avrupa Birliği (AB) normlarına uygun mudur?
- 5- Ekolojik ve doğal dengeyi yok ederek neyi amaçlamaktasınız? Yok olan ekosistem ile ilgili nasıl bir çalışma yapmayı düşünüyorsunuz? Bu konuda bir hazırlığınız var mıdır, nedir?
- 6- Ülkemizde 1. derecede doğal SİT alanlarının, gerek bitki örtüsü ve yaban hayatı, gerek ekolojik ve peyzaj değerleri açısından doğal değerlerin korunması için Bakanlığınız nasıl çalışma yapmaktadır?
- 7- Doğaya verilen zarar bir kez kaybedilince geri dönülmesi imkânsız bir sürece girecektir. Doğaya verilen zararı telafi etmek için ne gibi önlemler almayı düşünüyorsunuz?
- 8- Hazine arazileri satılacaksa, halkın, ilgili meslek odalarının ve sivil toplum örgütlerinin bu alanların nasıl kullanılacağına dair görüşü alınmış mıdır?
- 9- Bu tasarıyla Bakanlığınız kişiye, firmaya özel olarak mı doğal SİT statülerini değerlendirerek?
- 10- Doğal SİT alanlarını kaldırma, derecesini düşürme, sınırlandırma gibi kararlar nasıl verilecek?

CEVAPLAR:

1-Koruma Statüsüne Göre Doğal Sit Alan Sayısı Dağılımı

KORUMA STATÜSÜ	HEKTAR	ADET
1.Derece	1.289.126	1161
2.Derece	238.762	365
3.Derece	184.381	722
Derece Belirsiz	46.411	109
Sürdürülebilir	966	67
Nitelikli	230.057	6
Kesin	1.997	4
TOPLAM	1.991.700	2434

2873 sayılı Kanun ile Korunan Alan	TOPLAM ALANI (Ha)	DOĞAL SİT ALANI İLE ÇAKIŞAN ALANI(Ha)	%	ÖÇKB İLE ÇAKIŞAN ALANI(Ha)	%
Milli Park	828.614	242.763	29.3	468	0.1
Tabiat Parkı	99.394	24.335	24.5	2.381	2.4
Tabiatı Koruma Alanı	64.224	51.285	79.9	0	0.0
Tabiat Anıtı	6.993	5.404	77.3	0	0.0
TOPLAM	999.225	323.787	32.4	2.849	0.3

383 ve 2863 sayılı Kanun ile Korunan Alan	TOPLAM ALANI (Ha)	2873 İLE ÇAKIŞAN ALANI(Ha)	%
Öçkb	2.458.749	0.1	0.1
Doğal Sit Alanları	1.991.700	323.787	18.3

2-644 sayılı KHK'nin 13/A maddesi ile Doğal Sit Alanlarına ilişkin Bakanlığımıza verilen görevler çerçevesinde bu alanların yapılaşmaya açılmasına yönelik herhangi bir çalışma bulunmamaktadır.

3-Bakanlığımızca ulusal ve uluslararası mevzuat taranarak çalışmalar başlatılmış olup, 19.07.2012 tarihli ve 28358 sayılı Resmi Gazetede "Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik" yayımlanmıştır. Ayrıca; 01.03.2013 tarihli ve 2116 sayılı Bakanlık Makamı Oluru ile "Doğal Sit Alanlarının Değerlendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar" onaylanmıştır.

Bu mevzuat doğrultusunda; doğal sit alanlarının korunarak gelecek nesillere aktarılması, bilimsel kriterler ışığında alanın sahip olduğu biyo-ekolojik (flora, fauna, habitat), jeolojik, hidrojeolojik, jeomorfolojik değerlerin ve peyzaj değerlerinin belirlenmesi ve önerilerin ortaya konulması amacıyla doğal sit alanlarında dört mevsimi kapsayan "Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Raporu" yapılmakta

olup, tamamen bilimsel içerikli olarak hazırlanan bu raporlar doğrultusunda doğal sit alanları değerlendirilmektedir.

4,5,6,7-Dünya ve ülkemiz ölçeğinde doğal değerlere sahip ancak kentleşme, turizm, tarım ve sanayi baskısı altındaki özel çevre koruma bölgeleri, doğal sit alanları ve tabiat varlıklarının bütünleşik alan yönetimi yaklaşımıyla, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içerisinde ve çok yönlü bakış açısı ile sektörler arası eşgüdümü sağlayarak;

-Biyolojik çeşitliliğin, jeolojik jeomorfolojik oluşumların korunması,

-Doğal değerlerin sürdürülebilirlik anlayışıyla yönetilmesi,

-Sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşanması amacıyla, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Bu bağlamda Bakanlığımızın (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) görev ve sorumluluğu altında bulunan Özel Çevre Koruma Bölgeleri aynı zamanda bünyesinde Doğal Sit Alanlarını ve Tabiat Varlıklarını barındırmakta ve bu korunan alanların sahip olduğu ekosistemin korunmasına yönelik olarak yapılan çalışmalar bir bütün olarak yürütülmektedir.

Bu doğrultuda amacımız "Ekolojik ve doğal dengeyi yok etmek" değil tamamen bu ekosistemin korunmasına yönelik olup bu amaç ile yürütmüş olduğumuz çalışmalar;

-Gölbasi Özel Çevre Koruma Bölgesi Mogan Gölü dip çamuru temizleme projesi Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile ortak yürütülen ve maliyeti oldukça yüksek olan bir proje olup, bu projedeki amaç tamamen Mogan Gölünün Ekosisteminin korunması ve devamlılığının sağlanmasıdır.

-Endemik bir tür olan ve Dünyada sadece Gölbasi Özel Çevre Koruma Bölgesi sınırları içerisinde yaşamakta olan ve Mayıs ayında kısa bir süreliğine çiçek açan Sevgi Çiçeği'nin (Centaurea tchihatcheffii) dahi korunmasına yönelik, akademik ünvana sahip alanında uzman kişiler koordinatörlüğünde projeler yapılmış olup, bu projeler kapsamında bu çiçeğin yaşatılması için 10 ha. alan ayrılmış olup, bu alanın ihataşı yapılmakta, yine bu çiçeğin gelişim gösterebileceği diğer alanlarında tespit edilip, çiçeğin bu alanlarda da yaşatılıp yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

-Flamingo cenneti olan ve dünyadaki en büyük doğal flamingo üreme kolonisini (kuluçka alanı) barındıran Tuz Gölüne yönelik sürdürülmekte olan projeler olup, bu proje ile bu alanda hüküm süren ekosistemin korunması amaçlanmaktadır.

-Nesli tehdit ve tehlike altında olan Deniz kaplumbağaları (Caretta caretta, Chelonia mydas) ve Nil kaplumbağasının (Trionyx triunguis) korunması ve izlenmesine yönelik olarak 1990 yılından bu yana düzenli olarak Bakanlığımızca çalışmalar yürütülmüş olup bu çalışmalar sayesinde Deniz kaplumbağalarının sayısında önemli artışlar görülmüştür. Bu türlerin korunmasına yönelik olarak yapılan çalışmalar ve alınan önlemler sadece denizel alanla sınırlı kalmayıp aynı zamanda karasal alanıda yumurtlama kumsalları ve bu kumsal alana etki edebilecek arka planda oldukça geniş bir alanı kaplamaktadır.

-Bakanlığımızın sorumluluğu altındaki bu koruma alanlarında yaşayan başta Akdeniz keşiş foku olmak üzere, kum köpek balığı, su samuru, saz horozu, dik kuyruk, datça hurması, sığla ağaçları v.b. bir çok bitki ve hayvan türüne yönelik olarak bir çok koruma ve izleme projeleri geliştirilmiş ve uygulamaya konulmuştur.

-Bakanlığımızca korunan alanlara yönelik olarak 5 yıllık periyotlar ile yönetim planları hazırlanmakta olup bu planların ana hedefi ekosistemin korunması yönünde olmaktadır.

-Koruma alanlarının içerisinde yer alan; Göl, Akarsu, Deniz kıyıları ve Atıksu arıtma tesislerinden (toplam 245 noktadan) düzenli olarak su numuneleri alınmakta ve analizlenmektedir.

-Bir çok bölgede Denizel ve Karasal Biyoçeşitliliğin belirlenmesi projeleri yapılmıştır.

-Yine bu alanlarda yaşayan hayvan türlerine yönelik avcılık faaliyetlerine hiç bir şekilde izin verilmemektedir.

Bu kapsamda yukarıda örneklerini verdiğimiz çalışmalar objektif olarak değerlendirildiğinde, amacımızın doğayı yok etmek değil korumak olduğu anlaşılmaktadır.

8-Hazine taşınmazların satışı Maliye Bakanlığınca (Milli Emlak Genel Müdürlüğü) yapılmakta olup, konuya ilişkin alınacak kurum görüşleri de Maliye Bakanlığınca yürütülmektedir. Doğal Sit Alanları ve Özel Çevre ve Koruma Bölgesi alanlarında Bakanlığımız tarafından her ölçekte planlamasının yapıldığı, 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 13/A maddesi uyarınca planların onaylandığı ve onaylanan planlarında 3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca ilgili idareler tarafından askı ve ilanı yapılmakta olup halka duyurulmaktadır. Bu kapsamda Tabiat Varlığı, Özel Çevre Koruma Bölgesi, Doğal Sit Alanları içinde kalan ve mülkiyeti hazineye ait taşınmazlarının satışına ilişkin onaylı plan kararlarına göre Bakanlığımızca (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) görüş verilmektedir.

10-644 sayılı KHK'nin "Mevcut statülerin değerlendirilmesi" başlıklı Geçici 6. Madde'sinde (Ek: 8/8/2011-KHK-648/ 17 md.); "(1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte, doğal sit alanı ve tabiat varlığı olarak tespit ve tescil edilmiş alan ve varlıklara ilişkin her türlü belge, bu alan ve varlıkların statülerinin yeniden değerlendirilmesi için en geç altı ay içinde Bakanlığa devredilir. Tabiat varlıkları ve doğal sitlerle ilgili yeni değerlendirme yapıncaya kadar bu alanlara ilişkin olarak kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurullarınca alınmış kararlar geçerlidir." hükmü bulunmaktadır.

Kanun Hükmünde Kararnamenin bu maddesi ile, doğal sit alanları ve tabiat varlığı olarak tespit ve tescil edilmiş olan alan ve varlıkların statülerinin yeniden değerlendirilmesi görevi Bakanlığımıza verilmiştir. Bu kapsamda Doğal sit alanlarındaki değerlendirmenin ve yeniden değerlendirmelerin nasıl yapılacağı 3. Sorunun cevabında belirtilmiştir.

